

Центральної та Східної Європи, зокрема Чехії, Польщі, Угорщини, Росії, свідчить про те, що до 30 % фінансування оновлення основних засобів забезпечує саме фінансовий лізинг. В Україні цей показник значно нижчий і дорівнює лише 1,2 %. Пропозиція лізингових компаній і банків задовольняє сукупний попит на лізингові послуги лише на 10% [3].

Згідно з інформацією Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, станом на початок 2015 року обсяг фінансування бізнесу за допомогою лізингу склав 7,438 млрд. грн., що близько трьох разів менше, ніж у попередньому році. Кількість договорів фінансового лізингу протягом року скоротилася на 19 %. Серед споживачів лізингових послуг переважають підприємства сільського господарства, будівництва, добувної промисловості, машинобудування, металургії [2].

Тобто, вітчизняному ринку лізингу притаманна нестабільність та обмеженість, що перешкоджає його розвитку на інноваційній основі. На нашу думку, поліпшення динаміки розвитку лізингу в Україні стало б можливим завдяки поєднанню потенціалу банків та небанківських фінансових установ. Це сприятиме більш широкому розповсюдженню лізингу, зростанню поінформованості суб'єктів господарювання щодо його переваг, формуванню позитивного іміджу даного різновиду фінансових послуг.

Таким чином, на сьогодні становлення ринку лізингових послуг все ще продовжується в Україні. Суб'єкти господарювання зацікавлені в переході послуг лізингу на якісно новий рівень, оскільки він є додатковим джерелом фінансування їх розвитку. Тому, існує перспектива подальшого дослідження теоретичних та прикладних аспектів даного питання.

Список використаних джерел

1. Любима В. Б. Ринок лізингових послуг в Україні: проблеми та перспективи розвитку. / В. Б. Любима // Ефективна економіка. – 2013. – № 6.
2. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://nfp.gov.ua/>.
3. Полінкевич О. М. Джерела фінансування інноваційних проектів на промислових підприємствах / О. М. Полінкевич // Економічний форум: наук. журнал. – 2013. – № 3. – С. 47 – 52.
4. Українське об'єднання лізингодавців. Офіційний сайт. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.uul.com.ua/about/>
5. Leaseurope. The voice of leasing and automotive rental in Europe. Annual survey, 2014. — 9 p.

УДК 368.01

Заїкін Ю.В.

*к.е.н., доцент кафедри страхування
ДВНЗ «КНЕУ ім. В. Гетьмана»*

ПРОЕКТ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ НА 2012–2021 РОКИ ЯК СПРОБА УЗГОДИТИ ЕКОНОМІЧНІ ІНТЕРЕСИ СТРАХОВИКІВ ТА ДЕРЖАВИ

Ступінь ефективності державного регулювання залежить від того, наскільки воно спроможне поєднати, узгодити, оптимізувати економічні інтереси самої держави, бізнесу та населення. Страхова діяльність не є

виключенням, держава не може перебувати осторонь, пов'язуючи інтереси страховиків, населення та економіки загалом [1, с. 133-134].

Економічна думка стверджує, що інтереси страховиків полягають у зростанні капіталізації і у максимізації прибутку від усіх дозволених законодавством видів діяльності. Значення державного втручання з позиції страховиків полягає у створенні їм умов для розвитку бізнесу, тобто обґрунтованого виваженого оподаткування, захисту від конкуренції з боку іноземних компаній, розвитку фінансових ринків, створенні сприятливого інвестиційного клімату [1, с. 134]. В Україні держава та страховики сьогодні виступають більше як конфліктуючі опоненти, тому очевидно, що їхні інтереси, значною мірою, не узгоджені.

У 2011 році об'єднання страховиків Українська федерація убезпечення представило проект Стратегії розвитку страхового ринку України на 2012-2021 роки (далі – Стратегія). На нашу думку, документ носить прогресивний характер, помітно, що страховики прагнуть побудувати справжні партнерські відносини із державою. Реалізація Стратегії, серед іншого, передбачає забезпечення прозорості державної політики щодо страхового ринку, координацію [діяльності] владних та недержавних інститутів, учасників страхового ринку. В проекті прямо вказано, що його реалізація «має створити належну взаємодію держави та страхового ринку» [3]. І саме як спроба започаткувати механізми взаємодії учасників ринку та держави, документ, на наш погляд, цікавий з експертної та наукової точки зору.

І прямо, і «між рядків» в тексті Стратегії читається невдоволення страховиків системою державного регулювання, що фактично склалась в Україні упродовж останніх 20 років. Звичайно, розвиток страхового ринку гальмує недосконале, застаріле законодавство, неефективні, непрозорі, непередбачувані та вибіркові правила державного регулювання і нагляд [3].

З метою оздоровлення ринку страховики пропонують спростити процедури передачі страхового портфеля та перетворення страховика у страхового посередника, посилити захист прав страхувальників при ліквідації страховика. Очевидно, що тривала економічна криза об'єктивно прискорюватиме виведення з ринку значної кількості страховиків. Якщо ставити за мету рух «від кількості – до якості», то пропозиції страховиків, безумовно, є обґрунтованими та своєчасними.

Страховики послідовно відстоюють ідею сильного, політично незалежного «інституційно спроможного» галузевого регулятора, якого необхідно наділити відповідними повноваженнями. З одного боку, страховики наполягають на підвищенні кваліфікаційного рівня працівників регулятора, а з іншого – погоджуються із необхідністю забезпечити необхідні джерела фінансування, зокрема шляхом впровадження платежів нагляду. Чи не вперше привернуто увагу до застарілої класифікації страхування, яка заважає інтеграції до світового фінансового простору: в проекті прямо пропонується усунути суперечності між чинними нормативно-правовими актами з метою

вдосконалення договірних відносин у сфері класифікації ризиків і видів страхування [3].

Всі програмні документи у галузі страхування, які приймалися (затверджувалися) в Україні раніше відображали, значною мірою, фіскальну зацікавленість держави від розширення страхових операцій на території України. Невипадково тому, на рівні Уряду у 2004 році взагалі висловлювались думки, що страховий ринок у найближчі роки має досягнути рівня 10%(!) ВВП країни [2]. Саме у такому «метафізичному» сенсі розглядалось поняття «розвиток» національного страхування – переважно як досягнення кількісних параметрів. Положення Стратегії, навпаки, свідчать про наявність розуміння того, що розвиток – це, насамперед, не зростання бруто-премії ринку, кількості страховиків чи укладених договорів страхування, а реальне збільшення можливостей страхового захисту, підвищення соціально-економічної ролі страхування в економіці та зміни структури самого ринку.

До недоліків Стратегії, на нашу думку, слід віднести відсутність чіткого розмежування сфер державного регулювання, нагляду та функцій, які могли б виконувати саморегулювні об'єднання самих страховиків. Це призводить до певного декларатизму. Стратегія, наприклад, стверджує про недостатність заходів, що вживаються для фінансового оздоровлення страховиків; потреби ринку в кваліфікованому персоналі на належному рівні не забезпечуються. У той же час, в Стратегії немає однозначної позиції щодо суб'єкту, який відповідатиме за фінансове оздоровлення страховиків, підготовку кадрів для ринку, регулювання діяльності страхових посередників тощо. Деякі пропозиції, серед яких, участь страховиків у системі соціального медичного страхування, державне субсидування премій потребує більш глибокого обґрунтування з огляду на той стан, в якому знаходиться страховий ринок країни.

Список використаних джерел:

1. Гаманкова О.О. Ринок страхових послуг України: теорія, методологія, практика: монографія / О.О. Гаманкова. – К.: КНЕУ, 2009. – 283 с.
2. Олег Гавриш. Страхование как оно есть [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://forinsurer.com/public/04/03/23/58>
3. СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ НА 2012–2021 РОКИ. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://ufu.org.ua/ua/about/activities/strategic_initiatives/5257

УДК 336.71.078.3

Заруцька О. П.

*д.е.н., професор кафедри грошового обігу і кредиту
Університету митної справи та фінансів
м. Дніпропетровськ, Україна*

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНИХ ГРУП ДЛЯ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ ТА ОКРЕМИХ БАНКІВ

Основні чинники фінансової дестабілізації у період економічних криз зосереджені саме в банківському секторі, який у ринковій економіці є головним каналом фінансового посередництва [1, 2]. Ідея доцільності та можливості виокремлення однорідних структурно-функціональних груп банків (СФГБ) для